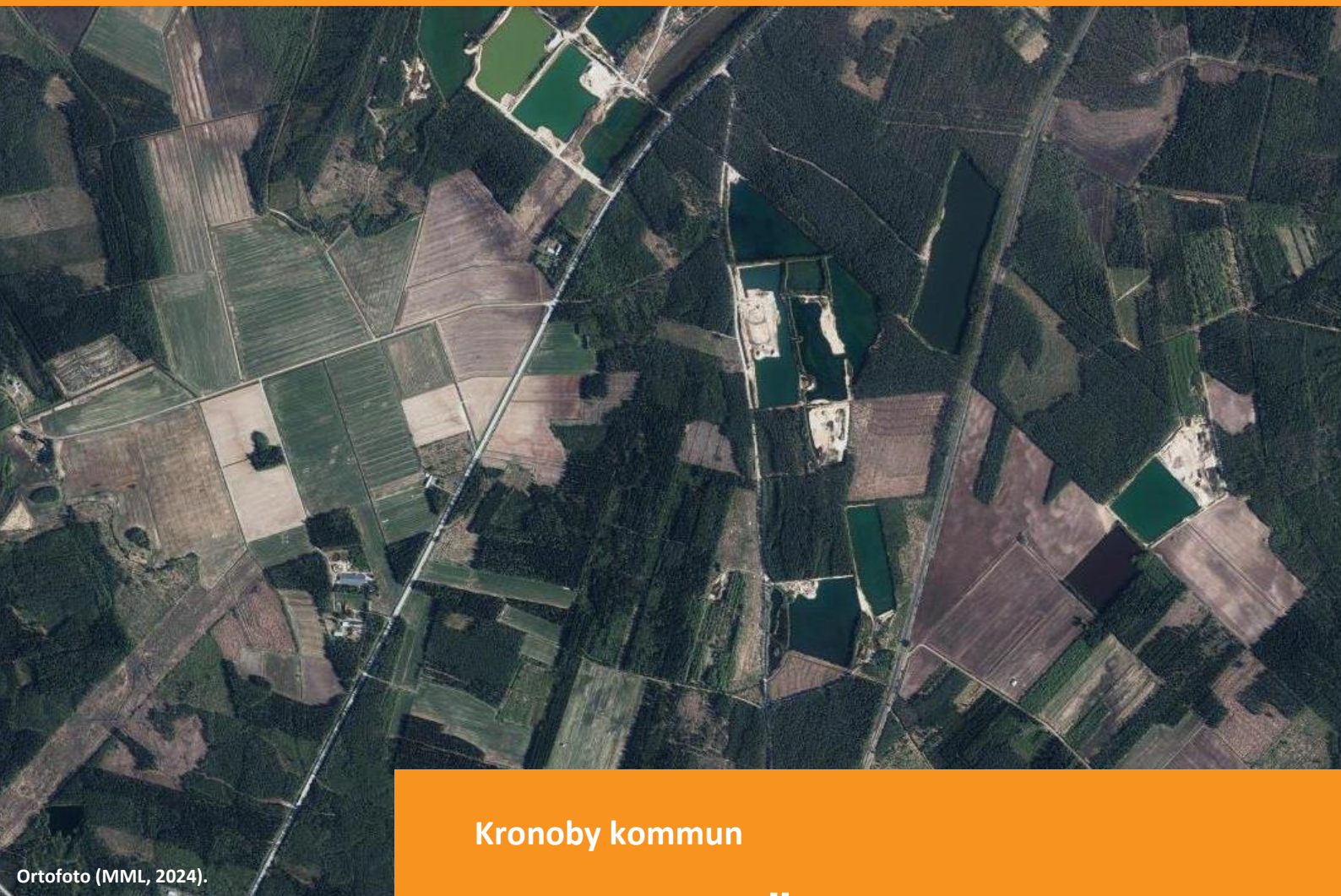

Ortofoto (MML, 2024).

Kronoby kommun

DETALJPLAN FÖR KRONOPORTEN II: BEHOVSUTREDNING AV NATURA-BEDÖMNING BREDVIKFJÄRDENS NATURA 2000-OMRÅDE

*Översättning av "KRUUNUPORTTI II ASEMAKAAVA: NATURA-ARVIOINNIN TARVESELVITYS".
I händelse av eventuella skillnader mellan den svenska och finska texten, gäller den
finskspråkiga versionen.*

13.9.2024

Kronoby kommun

Dan Stenlund

Envineer Oy

Kirsti Leinonen

Tea Niiranen

Tuomas Väyrynen

Satu Kalpio

förnamn.efternamn@envineer.fi

www.envineer.fi

FO-nummer: 2850396–1

Projektnummer: 12369-002

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Inledning.....	4
2	Bredviksfjärdens Natura 2000-område.....	5
2.1	Översikt	5
2.2	Natura-områdets skyddsmål.....	6
3	Utredning av effekterna på Natura 2000-området	7
3.1	Faktorer som påverkar grunderna för skyddet.....	7
3.2	Bredviksfjärdens naturtyper	8
3.2.1	Boreala havsstrandängar av Östersjötyp (1630)	8
3.2.2	Öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn (7140).....	8
3.2.3	Naturliga primärskogar i landhöjningskuster (9030)	8
3.2.4	Skogbevuxna myrar (91D0).....	9
3.2.5	Örtrika näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ (9050).....	9
3.3	Bredviksfjärdens fågelliv	9
3.4	Bredviksfjärdens övriga djurliv.....	9
3.5	Samverkan och osäkerhetsfaktorer	9
4	Sammanfattning.....	10

1 INLEDNING

I denna utredning granskas de potentiella effekterna av detaljplanen för Kronoporten II på de omgivande Natura-områdena och behovet av en Natura-bedömning utvärderas. Om detaljplanens påverkan på Natura-området bedöms vara osannolik, räcker det att en behovsutredning av en Natura-bedömning görs (Mäkelä & Salo, 2024).

I detaljplanen kommer planområdet att definieras som ett kvartersområde för industri- och lagerbyggnader, där en betydande anläggning för produktion eller lagring av farliga kemikalier får placeras (T/kem). I norr angränsar planområdet till Karlebyns detaljplanerade område Kronporten, ett område med motsvarande användningssyfte. Målet är att skapa ett funktionellt och sammanhängande område.

Detaljplanen tas inte fram för något specifikt projekt. Under planläggningsprocessen är det endast känt att den potentiella verksamheten som etablerar sig i området ska vara i enlighet med T/kem-beteckningen, men det finns inga uppgifter om vilka företag som kommer att installera sig i området. De mer detaljerade effekterna av verksamheten kommer vid behov att bedömas genom projektspecifika miljökonsekvensbedömningar och miljötillståndsförfaranden.

I närheten av detaljplaneområdet Kronoporten II finns ett Natura 2000-område som bör undersökas: Natura 2000-området Bredviksfjärden (FI1000004) (**Bild 1**). Övriga Natura 2000-områden ligger på mer än 8 kilometers avstånd från planområdet och de befinner sig därför inte inom det potentiella påverkansområdet för exempelvis ytvatten från detaljplanen. Baserat på detta kan det bedömas att detaljplanen inte har någon negativ inverkan på andra Natura 2000-områden. Utredningen görs endast för Bredviksfjärdens Natura-område.

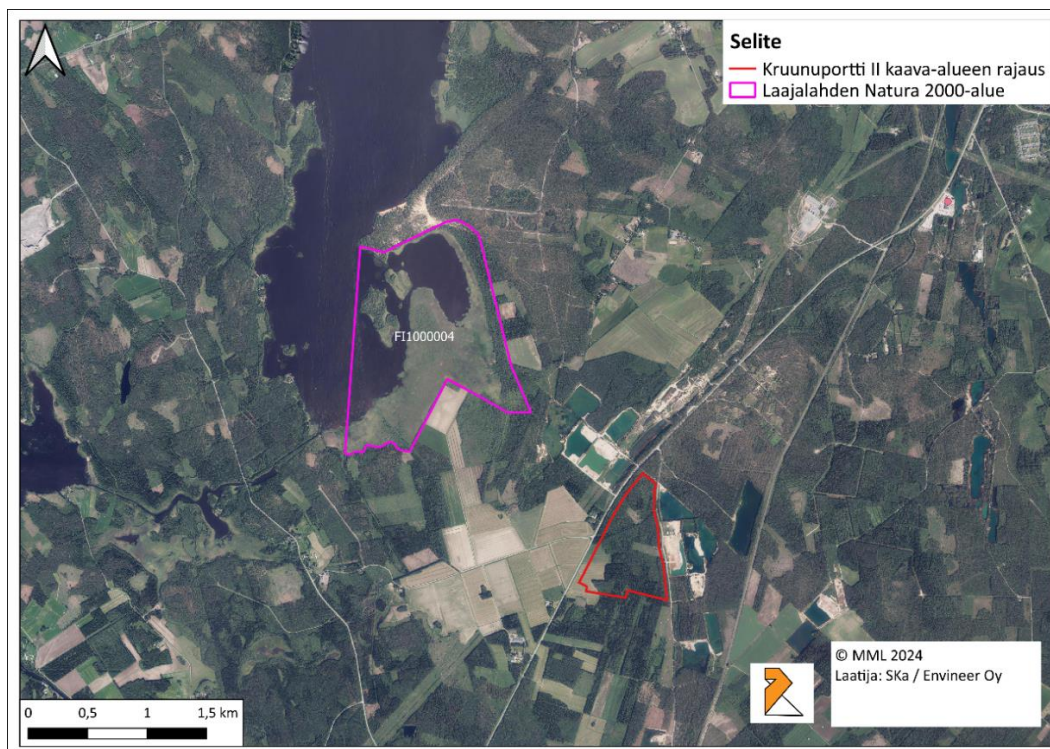

Bild 1. Avgränsningen för detaljplaneutkastet för Kronoporten II och Bredviksfjärdens Natura-område.

2 BREDVIKSFJÄRDENS NATURA 2000-OMRÅDE

2.1 Översikt

Bredviksfjärdens Natura 2000-område (FI1000004, cirka 194 ha) ligger som närmast ungefär en kilometer från planområdet (**Bild 2**). Området är både ett SPA-område (*speciellt skyddsområde* enligt fågeldirektivet) och ett SAC-område (*särskilt bevarandeområde*). I området finns det därtill också ett privat skyddsområde vid namn "Hällörsfjärden 22 och Sandskatan" (YSA202570, cirka 25 ha), samt ett annat privat skyddsområde vid namn "Sandskatan 1" (YSA207241, cirka 6,3 ha). En liten del av skyddsområdet är oskött.

Bredviken är en före detta havsvik som dämades upp till sötvattenbassäng och avskildes från havet år 1969. I området finns en mycket omfattande strandäng, vars oskötta del snabbt håller på att förbuskas på grund av övergödningen. Den södra delen av ängen sköts genom bete. Den norra kanten formas av en sandig udde. Den dominerande växten är vass. Vid områdets östra kant förekommer även klibbalskär. (SYKE 2024)

Fågelbeståndet i Bredviken är mycket värdefullt. Antalet häckande fågelarter är anmärkningsvärt stort. Dessutom påträffas hundratals sjöfåglar och vadare i området i flyttnings- och ruggningstider. Häckfågelbeståndet är mångsidigt tack vare de olika biotoperna i området. Fågelbeståndet är ett av de mest representativa i Mellersta Österbotten. Området utgör en av de mest betydande rastplatserna för fåglar under flyttningen i Bottenviken, särskilt för vattenfåglar och svanar. Bredviken ingår i det riksomfattande programmet för skydd av fågelrika insjöar och havsvikar. (SYKE 2024)

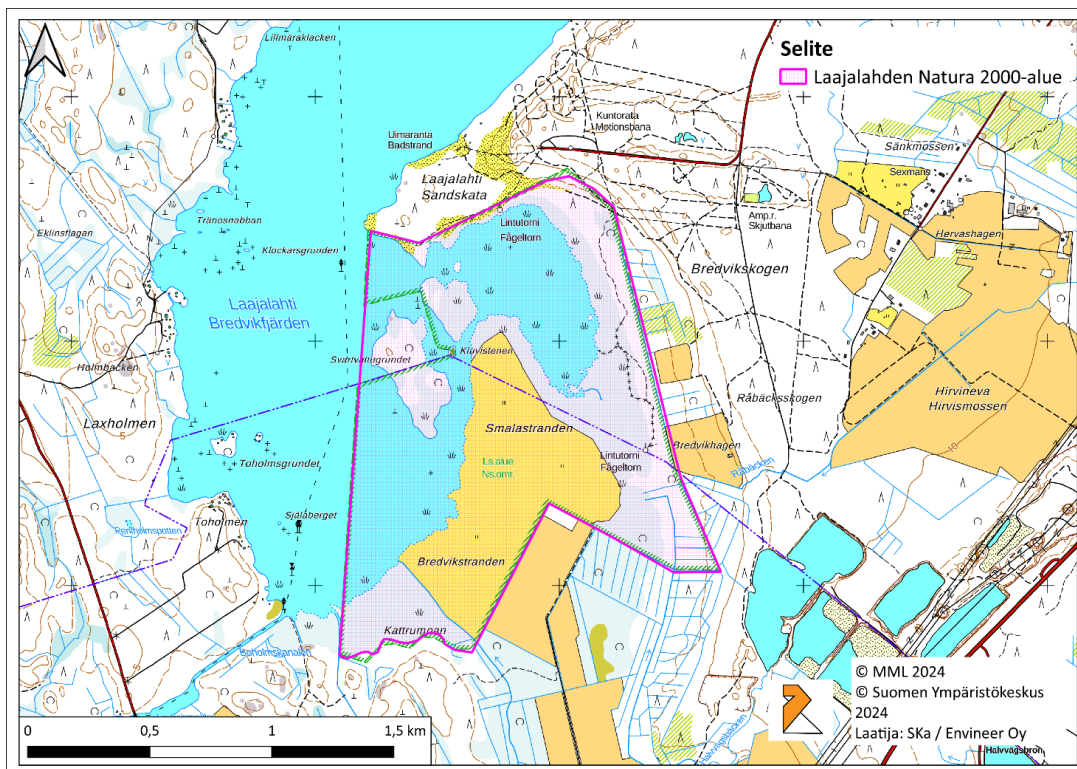

Bild 2. Bredviksfjärdens Natura 2000-område.

2.2 Natura-områdets skyddsmål

Som grund för skydd av området utgör naturtyper (**Tabell 1**) och arter (**Tabell 2**). Det övergripande målet med skyddet är att åtminstone bevara områdets betydelse som en del av ett nätverk. Skyddet av hela området genomförs med stöd av naturvårdslagen.

Tabell 1. Naturtyper som utgör grund för skydd av området. Representativitet: A = utmärkt, B = bra, C = betydande, D = icke betydande. Typ 6430, högtörtäng, har tagits bort från grunderna; VNP 2018 (SYKE 2024).

*= Primärt skyddade enligt habitatdirektivet

Kod	Naturtyp	Yta (ha)	Representativitet	Datakvalitet
1630	Boreala havsstrandängar av Östersjötyp *	15	C	God
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn	10	C	God
9030	Naturliga primärskogar i landhöjningskuster *	15	B	Måttlig
9050	Örtrika näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ	4	C	Måttlig
91D0	Skogbevuxen myr *	0,48	C	Måttlig

Tabell 2. Fåglar som utgör grund för skydd i Natura-området Bredviksfjärden, grupperade efter ekologiska grupper. Kategorier enligt hotbedömning (UHEX): CR = extremt hotad, EN = mycket hotad, VU = sårbar, NT = nära hotad, LC = livskraftig (Lehikoinen et al. 2019)

Artnamn (sve.)	Vetenskapligt namn	Typ	UHEX	Grupp
Ormvråk	<i>Buteo Buteo</i>	häckande/förökande	VU	hökar
Brun kärrhök	<i>Circus aeruginosus</i>	häckande/förökande	LC	hökar
Järpe	<i>Bonasa bonasia</i>	stationär	VU	hönsfåglar
Orre	<i>Tetrao tetrix</i>	häckande/förökande	LC	hönsfåglar
Tjäder	<i>Tetrao urogallus</i>	stationär	LC	hönsfåglar
Pärlluggla	<i>Aegolius funereus</i>	stationär	NT	ugglor
Berguv	<i>Bubo bubo</i>	stationär	EN	ugglor
Sparvuggla	<i>Glaucidium passerinum</i>	stationär	VU	ugglor
Sädgås	<i>Anser fabalis</i>	rastande	EN-VU	våtmarksfåglar
Trana	<i>Grus grus</i>	häckande/förökande	LC	våtmarksfåglar
Dvärgbeckasin	<i>Lymnocyptes minimus</i>	häckande/förökande	LC	våtmarksfåglar
Brushane	<i>Philomachus pugnax</i>	rastande, häckande/förökande	CR	våtmarksfåglar
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	stationär	LC	hackspettar
Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	stationär	LC	hackspettar
Törnskata	<i>Lanius collurio</i>	häckande/förökande	LC	tättingar
Gulärla	<i>Motacilla flava</i>	häckande/förökande	LC	tättingar
Stjärtand	<i>Anas acuta</i>	häckande/förökande	VU	vatten- och strandfåglar
Skedand	<i>Anas clypeata</i>	häckande/förökande	LC	vatten- och strandfåglar
Gråhäger	<i>Ardea cinerea</i>	rastande	LC	vatten- och strandfåglar
Brunand	<i>Aythya ferina</i>	häckande/förökande	CR	vatten- och strandfåglar
Vigg	<i>Aythya fuligula</i>	häckande/förökande	EN	vatten- och strandfåglar
Rördrom	<i>Botaurus stellaris</i>	häckande/förökande	LC	vatten- och strandfåglar
Svarttärna	<i>Chlidonias niger</i>	häckande/förökande	CR	vatten- och strandfåglar
Sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>	rastande, häckande/förökande	LC	vatten- och strandfåglar
Svärta	<i>Melanitta fusca</i>	häckande/förökande	VU	vatten- och strandfåglar
Svarthakedopping	<i>Podiceps auritus</i>	häckande/förökande	EN	vatten- och strandfåglar

Gråhakedopping	<i>Podiceps grisegena</i>	häckande/förökande	NT	vatten- och strandfåglar
Småfläckig sumphöna	<i>Porzana porzana</i>	häckande/förökande	LC	vatten- och strandfåglar
Fisktärna	<i>Sterna hirundo</i>	häckande/förökande	LC	vatten- och strandfåglar
Silvertärna	<i>Sterna paradisaea</i>	häckande/förökande	LC	vatten- och strandfåglar
Svartsnäppa	<i>Tringa erythropus</i>	rastande	NT	vatten- och strandfåglar
Grönben	<i>Tringa glareola</i>	rastande, häckande/förökande	NT	vatten- och strandfåglar
Rödben	<i>Tringa totanus</i>	häckande/förökande	NT	vatten- och strandfåglar

Andra viktiga fågelarter som nämns i Natura-datan är kricka (*Anas crecca*), bläsand (*Anas penelope*), gräsand (*Anas platyrhynchos*) och gluttsnäppa (*Tringa nebularia*).

I NATA-bedömningen för Bredviksfjärden (Forststyrelsen 2017) finns sammanställd information om områdets natur och status för de gällande skyddsgrunderna. Den Natura-data som använts som grund för denna utredning är dock fortfarande den enda officiella källan för Natura-områdets grunder för skydd.

I samband med NATA-bedömningen har nya Natura-naturtyper identifierats i området, baserat på kartgranskning. Dessa inkluderar naturtyperna Kustnära laguner (1150) och Stora grunda vikar och sund (1160).

De centrala naturvärdena för området har i NATA-bedömningen definierats som: 1) öppna svagt välvd mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn (öppna mader), boreala havssträndängar av Östersjötyp, stora grunda vikar och sund, kustnära laguner, samt 2) arter enligt fågeldirektivet; vatten- och strandfåglar. Det största och mest betydande hotet mot områdets värden nämns vara övergödning och igenväxning av våtmarksbiotoper och öppna strandområden, vilket orsakas av övergödning av ytvatten till följd av diffusa föroreningskällor från jord- och skogsbruk.

3 UTREDNING AV EFFEKTERNA PÅ NATURA 2000-OMRÅDET

I denna utredning granskas eventuella effekter av planen och dess bestämmelser på de naturtyper och arter som utgör grunden för skyddet av Natura-området.

3.1 Faktorer som påverkar grunderna för skyddet

Från planområdet leds dagvatten för närvarande via befintliga fältdiken till Öjasjön. Det finns två fältdiken, varav det ena rinner ut i Natura-området och det andra intill. Dagvattnet påverkar inte vattenkvaliteten negativt. Flödet i diken kommer inte att öka till följd av planens genomförande, och därför bedöms inte belastningen på Bredviksfjärdens område öka avsevärt. För området har en preliminär dagvattenplan utarbetats i samband med planen. Det kommer att bildas mer dagvatten i planområdet jämfört med nuläget, men tack vare de fördröjningsdammar som planeras för området kommer kvaliteten på det vatten som leds bort inte att påverkas negativt. Sedimentet från planområdet minskas genom att leda vattnet via fördröjningsdammar och genom att sänka

vattenflödes hastigheten i dammarna, vilket gör att sedimentet hålls kvar i dammen (Envineer 2023). Näringsbelastningen i Bredviksfjärden, som redan är övergödd, bedöms inte heller öka jämfört med nuläget. Det har gjorts förberedelser inför översvämningssituationer i området (Envineer 2024).

Detaljplanen tillåter inga åtgärder inom eller i närheten av Natura-området. Det bedöms att planen inte kommer att orsaka direkta eller indirekta effekter på naturtyperna. Sannolikheten för att påverkan uppstår bedöms som mycket låg.

3.2 Bredviksfjärdens naturtyper

3.2.1 Boreala havsstrandängar av Östersjötyp (1630)

Baserat på granskning av flygfoton ligger havsstrandängarna (15 ha) som en sammanhängande, över en halv kilometer bred zon i närheten av den södra gränsen av Natura-området. Enligt både flygfotogranskningen och NATA-uppgifter finns det dock betydligt fler havsstrandängar än vad som angetts i Natura-datan. Detta kan delvis bero på landhöjningsfenomenet, som relativt snabbt skapar nya ytor för havsstrandängar.

Hoten mot denna naturtyp är bland andra igenväxning på grund av bristande skötsel, övergödning som leder till kraftig tillväxt av strandvegetation, samt dräneringsdiken som dras tvärs över strandängarna.

3.2.2 Öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn (7140)

De öppna svagt välvda mossarna, fattigkärren och intermediära kärren (10 ha) som finns inom Bredviksfjärdens Natura-område uppvisar enligt Forststyrelsens biotopdata (Forststyrelsen 2024) huvudsakligen god representativitet för medelnäringsrika starr-lövkärr (fi. *nevakorpi*) som domineras av björk. Vid den sydostliga gränsen finns ett mesotroft fattigkärr med flarkyta (betydande representativitet). I NATA-bedömningen har områdena omnämnts som öppen mad, och baserat på flygfotogranskningen finns det sannolikt både mad-fattigkärr/starr-lövkärr (fi. *luhtaisia nevakorpiä*) samt öppen mad i området.

Hoten mot denna naturtyp inkluderar särskilt dräneringsdikning, avverkning av omgivande skogar, grundvattenuttag, uppodling av mark och byggnation.

3.2.3 Naturliga primärskogar i landhöjningskuster (9030)

De naturliga primärskogar i landhöjningskuster (totalt 15 ha) som finns inom Bredviksfjärdens Natura-område utgör enligt Forststyrelsens biotopdata yngre skogsområden. Primärskogarna finns på de närmaste, vattenbelägna öarna och domineras huvudsakligen av björk. Närmare kusten är skogarna äldre, delvis fullvuxna och dessutom fuktigare – till och med sumpiga. De domineras av gran. Primärskogarna på den västra kusten består delvis av blandbestånd, där björkdominerade lundar förekommer (överlappande naturtyp).

Framtida hot inkluderar intensivt skogsbruk samt byggande av bostäder och vägar. Klimatförändringar kan indirekt påverka utvecklingen av skogarna på landhöjningskusten.

3.2.4 Skogbevuxna myrar (91D0)

Enligt Forststyrelsens biotopdata är de skogbevuxna myrarna inom Bredviksfjärdens Natura-område svaga när det gäller representativitet. De har försvagats genom mänsklig påverkan. Myrarna, som huvudsakligen består av björkskogar, är relativt få till antalet (sammanlagt 0,48 ha). De största hoten mot de skogbevuxna myrarna är framför allt dikning, avverkning och annan skogsskötsel i de omgivande skogarna, samt därtill grundvattenuttag och byggnation.

3.2.5 Örtrika näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ (9050)

Enligt Forststyrelsens biotopdata är lövskogarna inom Bredviksfjärdens Natura-område yngre, björkdominerade blandskogar. De har klassificerats som betydande vad gäller representativitet. Områdets lövskogar (totalt 4 ha) går delvist in i de områden som utgörs av primärskog. De främsta hoten mot områdets lövskogar är främst skogsbruksåtgärder och dikning.

3.3 Bredviksfjärdens fågelliv

På grund av de goda och varierade livsmiljöerna, såsom grunda vattendrag, havsstrandängar, myrar och skogar, har området en betydande rikedom av häckande fågelarter, och många fågelarter rastar i området under sin migration.

Vid förverkligandet av den normala, detaljplaneenliga verksamheten, kommer planens påverkan inte att sträcka sig till naturtyperna inom Bredviksfjärdens Natura-område, och därmed inte heller till fåglarnas livsmiljö. Det är mycket osannolikt att det skulle uppstå negativa effekter för fåglarna på grund av planen.

3.4 Bredviksfjärdens övriga djurliv

Även förekomsten av flygekorror kan ses som grund för skydd i området. När det gäller flygekorror kan det bedömas att detaljplanen inte kommer att ha någon påverkan på artens livsmiljö inom Bredviksfjärdens Natura 2000-område. Flygekorrens välbefinnande i området är främst kopplad till att skogsstrukturen, förekomsten av död ved och de nödvändiga träslagen (gran och asp) bevaras. Det framtida detaljplaneområdet kommer inte att påverka skogarna inom Natura-området. Det är mycket osannolikt att några negativa effekter skulle uppstå.

3.5 Samverkan och osäkerhetsfaktorer

I planområdets omedelbara närhet, på dess nordöstra sida, har detaljplanen för Karlebys industriområde Kronporten I upprättats. Planen trädde i kraft den 13 juni 2022 och möjliggör verksamhet enligt T/kem-beteckningen inom planområdet. Det är mycket osannolikt att samverkanseffekter skulle uppstå på Natura-området till följd av Karleby Kronportens detaljplan. En möjlig faktor som kan påverka naturvärdena i Natura-området bedömdes vara ytvattenpåverkan orsakad av dagvatten. Områdena Kronporten I och Kronporten II tillhör olika avrinningsområden, vilket innebär att det dagvatten och ytvatten som bildas i området avleds åt olika håll. Dagvattnet från Kronporten I och Kronporten II har ingen samverkan med Bredviksfjärdens Natura-område.

De mer specifika effekterna av olika projekt och deras samverkan kan utredas i samband med separata projektspecifika tillståndprocesser som baseras på detaljplanerna.

4 SAMMANFATTNING

Den utredda planen ligger på nordvästra sidan av Natura-området Bredviksfjärden. Det närmaste avståndet till Natura 2000-områdets gräns är cirka en kilometer. Planen styr markanvändningen endast inom planområdet och möjliggör därför inte byggande eller annan typ av verksamhet inom Natura-området eller dess omedelbara närhet.

En faktor som möjligtvis kan påverka naturvärdena i Natura-området bedömdes vara det ytvatten som dagvattnet ger upphov till. Sannolikheten för förekomst av sura sulfatjordar är låg eller måttlig, så risken de medför för Bredviksfjärden måste också beaktas. **I planen har det dock givits bindande bestämmelser för mer detaljerad planering: Bestämmelserna rör vattenpåverkan och bevarandet av vattenkvaliteten (bland annat bestämmelser gällande näringsämnen). Genom planen har det också säkerställts att de planerade åtgärderna inte avsevärt försämrar de naturvärden som ligger till grund för skyddet av Natura-områdena.** Att den här typen av påverkan skulle uppstå i Natura-området är mycket osannolikt enligt planen. I tabellerna (**Tabell 3** och **Tabell 4**) presenteras en sammanställning av de potentiella effekterna som detaljplanen kunde ha på de skyddade naturtyperna och arterna.

Tabell 3. Sammanställning av de potentiella påverkningarna detaljplanen kunde ha på de skyddade naturtyperna.

Naturtyp	Påverkningar
Boreala havsstrandängar av Östersjötyp (1630)	Ingen påverkan. Mycket osannolik.
Öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn (7140)	Ingen påverkan. Mycket osannolik.
Örtrika näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ (9050)	Ingen påverkan. Mycket osannolik.
Skogbevuxen myr (91D0)	Ingen påverkan. Mycket osannolik.
Naturliga primärskogar i landhöjningskuster (9030)	Ingen påverkan. Mycket osannolik.

Tabell 4. Sammanställning av utredningen om de potentiella effekterna av detaljplanen på skyddade arter.

Art	Påverkningar
Fåglar	Ingen påverkan. Mycket osannolik.
Flygekorrar	Ingen påverkan. Mycket osannolik.

Varken större mängder ytvatten eller förändringar i dagvattnets kvalitet som rinner ut till Bredvikens Natura-område och dess närhet bedöms ha någon betydande negativ påverkan på de naturtyper eller arter som skyddas i Natura-området. Med beaktande av de eventuellt förekommande sura sulfatjordarna inom planområdet, deras hantering som utförs korrekt och vid behov, samt det vatten som bildas i området, bedöms planen inte ge upphov till några påverkningar.

Eftersom det ännu är öppet gällande exakt vilken typ av verksamhet som kommer att bedrivas i området, krävs en utvärdering baserad på mer detaljerad och omfattande projektspecifik

information. Utvärderingen kunde till exempel göras i det skedet då miljökonsekvensbeskrivningen och miljötillstånd görs. Planbestämmelserna säkerställer att den detaljerade tillståndsprocessen för projektet i sin tur tryggar att inga betydande försämringar av de värden som ligger till grund för skyddet av Natura 2000-områdena uppstår.

Detaljplanen för Kronoporten II kommer, varken separat eller i kombination med andra projekt, att avsevärt försämra de naturvärden som Bredviksfjärdens Natura 2000-området ingått i Natura 2000-nätverket för att skydda. Detaljplanen kommer inte heller att påverka områdets orördhet negativt. **Sammanfattningsvis finns det inte något behov av att genomföra en separat Natura-bedömning för detaljplanen för Kronoporten II.**

KÄLLOR

Envineer Oy (2023). *Kruunuportti II, hulevesisuunnitelma*. 31.5.2023, Kronoby kommun.

Envineer Oy (2024). *Kruunuportti II, teollisuusalueen tulvatarkastelu*. 27.3.2024, Kronoby kommun.

Karleby stad (2024). *Kokkolan kaupungin kaavoituskatsaus 2024*.

https://www.kokkola.fi/uploads/2023/12/3dea5b82-kaavoituskatsaus_2024.pdf

Lehikoinen, A., Jukarainen, A., Mikkola-Roos, M., Below, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Rusanen, P., Sirkiä, P., Tiainen, J. & Valkama, J. (2019). *Linnut*. Utg.: Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (red.) (2019). *Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019*. Miljöministeriet & Finlands miljöcentral. Helsingfors. S. 263–312.

Forststyrelsen (2017). *Laajalahden Natura-alueen NATA-arviointi*. Pohjanmaan luontopalvelut. Godkändes 18.12.2017

Forststyrelsen (2024). *Valtion suojelualueiden biotooppitiedot*. Hämtad 19.2.2024.

<https://www.paikkatietohakemisto.fi/geonetwork/srv/fin/catalog.search#/metadata/e3aa7b2a-e6e2-45dc-a29a-b64bcf2aba9f>

Mäkelä, Katariina & Salo, Pälvi (2024). *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle*. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43 | 2023

Finlands miljöcentral, SYKE (2024). *Natura 2000 -områden - karttjänst: Laajalahden Natura 2000-alueen tietolomake ja tietolomakkeen tiivistelmä*. Nedladdningsdatum 12.3. 2024.

<https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=1ec276d5e14b4888993285fcb447b3dc>

envineer.fi